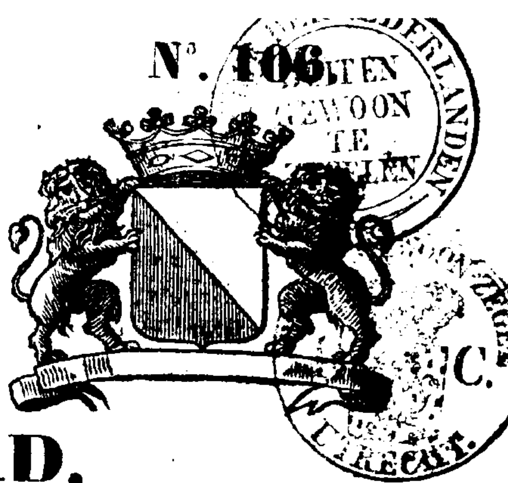
A. 1840. **UTRECHTSCHE** N°. 106.

PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

WOENSDAG, den 2. September.

DUITSCHLAND.

WEENEN 22. Aug. In plaats van den franschen zaakgelastigde baron *van Langsdorf*, die naar Parijs is geroepen, wordt de zoon van den franschen ambassadeur, de gezantschaps-secretaris *de St. Aulaire*, alhier verwacht.

— In Moravië worden herfstmanoeuvres gehouden, welke de aartshertog *Frans Karel* zal bijwonen.

— Te Rome is de Duitsche schilder *Rittig*, den 14. Aug. overleden.

— Met. $107\frac{3}{4}$; 4 pCt. $100\frac{1}{8}$; 3 pCt. $89\frac{1}{2}$; bank. 1706.

WEENEN 24. Aug. De Saksische gezant is van Marienbad alhier terug. Prins *van Metternich* wordt den 12. Sept. terug verwacht; ook onze gezant aan het Londensche hof, prins *Paul Esterhazy*, wordt uit Bohemen terug verwacht.

— In Servië is het weder onrustig. Belgrado is in opstand en wordt door prins *Michael* bedreigd; de lonten branden op de wallen bij de geladen kanonnen. De Turksche gezant heeft aan het volk een firman voorgelezen, waarin de Sultan aan prins *Michael* beveelt aan de bestaande constitutie geen letter te veranderen; met den Senaat, in overeenstemming met den Sultan, het land te besturen; de onlusten te stillen en de belhamels uit te leveren. Dit alles is echter gemakkelijker te bevelen dan na te komen.

— Terwijl de Porte een korps van 6000 man bijeen brengt, om tegen Syrië te ageren, gaan de Egijptische zendelingen voort, onrust in andere Turksche streken te verwekken. De stad Tokat, in het Noorden van Klein-Azie, is in opstand, en de Turksche gouverneur is vermoord geworden. Men beschouwt zulks als het antwoord van den pacha van Egijpte op het tractaat van 15. Julij.

— Met. $107\frac{3}{16}$; 4 pCt. $99\frac{7}{8}$; Bank. 1706.

BERLIJN 29. Aug. Volgens berigten uit Petersburg bestonden in Jan. 1838 in Rusland 6450 fabrieken, waarin 377,820 arbeiders werkten. In den loop van 1838 kwamen hierbij 405 fabrieken met 35,111 werklieden, zoodat in Januarij 1839 het getal fabrieken 6855 en dat der werklieden 412,931 bedroeg. De onderscheidene fabrieken, welke in 1838 werkzaam waren, bestaan uit de volgende: 606 wol-manufacturen; 227 zijde-manufacturen, 35 wolspinnerijen en 446 zijdeweverijen; 216 hennep- en vlas-manufacturen; 117 touwfabrieken (lijnbanen); 260 verwfabrieken; 21 passementfabrieken; 7 wasdoekfabrieken; 1918 leerlooijerijen; 554 talkziederijen; 85 wassmelterijen: 270 zeepziederijen; 444 kaarsengieterijen; 109 chemist- en verwfabrieken; 184 potasbranderijen; 115 salpeterziederijen; 8 vernistfabrieken; 15 azijnfabrieken; 9 lakfabrieken; 486 fabrieken voor metaalwaren; 200 kristal- en glasfabrieken; 50 porceleinfabrieken; 131 suikerraffinaderijen; 5 pomadefabrieken; 117 tabakfabrieken; 7 tabaksdozenfabrieken en 1 fabriek voor gomelastiekgoederen.

ENGELAND.

LONDEN 29. Aug. De markies *de Lavalette* is eergisteren van Parijs alhier aangekomen, met depêches voor den Franschen gezant, den heer *Guizot*.

— Gedurende den zomer stoomen er niet minder dan 50 stoompaketbooten op de Teems. De ijzeren stoompaketbooten, die tusschen de Londensche brug en Chelsea stoomen, hebben in deze maand meer dan 100,000 personen overgevoerd.

— De werken in den Tunnel onder de Teems worden met spoed voortgezet. Er zijn nog maar 35 voeten te door graven en te bekluizen, waartoe 3 à 4 maanden tijds noodig zijn. Als dezelve voltooid zal zijn, zal de lengte van den ingang bij Wapping tot aan den oever van Roterhithe 1300 voeten bedragen.

— 3 pCt. gec. $89\frac{5}{8}$ à $90\frac{1}{4}$; ger. $90\frac{1}{4}$; bank. $169\frac{1}{2}$.

FRANKRIJK.

PARIJS 29. Aug. Eene circulaire van den minister van oorlog, gisteren en heden in de bureaux voorgelezen, beveelt aan de ambtenaren bij dat ministerie de grootste oplettendheid, ijver en en stilzwijgen aan.

— In Lijon hebben den 28. dezer vele arrestatien plaats gehad.

— *La Bouloinaise* berigt, dat in den nacht van den 24. op den 25. dezer te Boulogne oproergeschriften zijn aangeplakt, ten gunste van *Louis Bonaparte*.

— Gisteren is voor de commissie van instructie van het hof der pairs geroepen de heer *de Crouij-Chanel*, die reeds in het begin van dit jaar werd beschuldigd van tot een Bonapartisch komplot te behooren. De dagbladen hebben gemeld, dat hij 250,000 fr. van *Louis Bonaparte* heeft ontvangen, om den Koning te Eu op te ligten. Hij heeft verklaard, dat hij 140,000 fr. van dien prins heeft ontvangen, om een dagblad op te rigten, enz.; en dat hij niets van den aanslag van *Louis* te Boulogne heeft geweten. Toen de kanselier op dit punt aanhield, zou hij hebben geantwoord: »Indien ik er kennis van gedragen had, zou de prins niet zijn, waar hij nu is."

— Het schip de Jéna, aan boord van hetwelk zich de contre-admiraal *Lalande* bevindt, is den 25. van de Levant te Toulon aangekomen.

— De minister van oorlog heeft bevolen, om de kustbatterijen in de omstreken van Toulon met geschut te voorzien.

— De Arabieren hebben de linie van Cheliff, waaruit zij vroeger door den maarschalk *Valée* verdreven waren, weder bezet; zij zullen een aanval op Mostaganem ondernemen, om zich van die stad meester te maken.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE 29. Aug. In de beraadslagingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de herziening der Grondwet, hebben de volgende leden het woord gevoerd:

De heer *van Beusechem tot Harmelen* zal zich bepalen tot het ontvouwen der redenen, die hem voor het eerste wetsontwerp zullen doen stemmen. Hij had wel gewenscht, dat men dit wetsontwerp in twee deelen gesplitst had, opdat men de scheiding van Holland op zich zelve had kunnen beoordeelen. Als hij echter in aanmerking neemt, dat de scheiding tusschen Zuid- en Noord-Holland in de meeste opzigten reeds daadwerkelijk bestaat; dat de grenzen tusschen beiden goed genoeg geregeld zijn, om de scheiding nu reeds mogelijk te maken; dat er voor de overmagt van Amsterdam en soortgelijke bezwaren mindere vrees bestaat, zoo lang art. 69 der grondwet van kracht blijft, voelt hij zich genoopt, om zich voor dit gedeelte der wet te verklaren. De zwarigheden, die omtrent Limburg bestaan, zijn reeds vroeger door Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken en den heer *van Asch van Wijck* op eene uitmuntende wijze opgelost. Hoedanig dan ook de redenen zijn, die tegen deze en andere wetten zijn in 't midden gebragt, de spreker ziet daarin te veel wezenlijke verbeteringen, dan dat hij zich niet in gemoede verpligt zou achten, aan die wetten zijne stem te geven.

De heer *van Lijnden tot Sandenburg* had eene meer volledige herziening der grondwet gewenscht, welk werk hij aan eene commissie opgedragen had willen zien. Hij mist ongaarne bij de tegenwoordige gelegenheid eene betere regeling omtrent de conflicten, pensioenen, enz. Aan den anderen kant stelt hij er prijs op, dat de staat van spanning, die thans ter zake der herziening der grondwet heerscht, moge ophouden. Maar hij kan het niet omhelzen, dat de redactie der thans aan het oordeel der dubbele Kamer onderworpen wetten niet nog verbeterd zou kunnen worden. Na zulk eene voorafspraak, treedt de spreker in eene breedvoerige beschouwing van het eerste wetsontwerp, waarbij hij vele argumenten, die daar voor en tegen zijn aangevoerd, opneemt of wederlegt. De zwarigheid, dat de Limburgers op dit oogenblik niet in de Kamer vertegenwoordigd worden, weegt bij hem minder, omdat hun tegenwoordige toestand dan toch het gevolg is van eenen vrijwilligen en moedwilligen afval, en van de onderwerping aan eene andere constitutie. Daarentegen wegen de bedenkingen, die tegen de splitsing van Holland zijn aangevoerd, bij hem zwaar Ook hij hecht aan de integriteit der provincien, waaraan zich zoo veel geschiedkundige herinneringen knoopen. Hij zou eene verdeeling van ons Rijk in departementen strijdig achten met den waren aard van ons volksbestaan. Hij vreest niet, dat Holland, vereenigd blijvende, den geest van provincialismus, voeden zal. Wat elder dien naam verdienen zou, is in Holland meestal nationaliteit. De spreker hecht wel eenigermate aan het gevoelen, dat Holland te minder kan gescheiden worden, omdat het als provincie nog vóór de grondwet van 1815 bestond; maar hij acht dan toch het beweerde van eenen spreker uit Gelderland onjuist, dat het Koningrijk der Nederlanden, na de bijvoeging van Belgie, als uit een bondgenootschap van de oude 17 Nederlandsche provincien bestond. Ten bewijze leest de spreker eene zinsnede voor van het rapport der commissie voor het zamenstellen der grondwet van 1815, waaruit blijkt, dat de gewezene Belgische provincien niets anders waren, dan de Fransche departementen van het Keizerrijk. In den loop zijner redenen voert hij aan, dat de redactie van art. 2 van het eerste wets-ontwerp, zoo als het thans luidt, voor zoo veel de bepaling der grenzen van Noord- en Zuid-Holland betreft, onjuist is. Ook omtrent de bijvoeging van het hertogdom Limburg tot het koningrijk en de weglating van Luxemburg uit het wets-ontwerp, brengt hij bedenkingen in het midden. Hij zal zijne stem van den loop der beraadslagingen laten afhangen.

De heer *van Asch van Wijck* beschouwt de systematische oppositie als in strijd met de Grondwet. Nergens staat toch geschreven, dat de tegenwoordige herziening der Grondwet de eerste en laatste zou moeten zijn. Dit blijkt ook geenszins uit het rapport van de commissie, die met de vervaardiging van de Grondwet is belast geweest. Ook deze heeft de verbetering van het werk, dat zij voortgebragt had, aan den tijd en de ondervinding overgelaten. Op dit oogenblik is de Kamer slechts bijeengekomen, om eenige wijzigingen in de Grondwet te brengen, en wat er nu gedaan wordt, kan ook in het vervolg weder plaats vinden. Ook hij hoopt, dat men met de verbetering van de Grondwet zal voortgaan naar den trap van beschaving en verlichting des volks. De tijd, om tot eene geheele herziening over te gaan, hebben wij, zegt de redenaar, nog niet beleefd. Wat de quaestie van het hertogdom Limburg betreft, verlangt men dienaangaande, zijns inziens, het onmogelijke. Vroeger heeft hij tegen de splitsing van Holland gestemd; thans echter zal hij, ten gevolge van den loop der omstandigheden, er zijne goedkeuring aan hechten. Overigens vermeent hij, dat men behoort te werken zoo lang het nog dag is; dat men alle krachten moet aanwenden, om het Vaderland uit deszelfs finantiëlen nood te redden en dat men alzoo niet arbeiden moet aan de versiering van een gebouw, dat ten halve ingestort is, maar dat men behoort te zorgen, dat de andere helft weder op hechte grondslagen steunt.

'S GRAVENHAGE 31. Aug. In de zitting van heden hebben verscheidene leden *voor en tegen* de ontwerpen gesproken, waarna Hunne Exc. de ministers van buitenlandsche zaken en van justitie de voordragten hebben toegelicht en verdedigd.

Bij stemming is het eerste ontwerp met 84 tegen 22 stemmen aangenomen.

'S GRAVENHAGE 30. Aug. Dezen middag is bij Z. M. een koerier aangekomen, de heugelijke tijding overbrengende, dat 's Konings beminde dochter, H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen, den 27. dezer gelukkig van eene prinses bevallen is.

— Z. K. H. de graaf *van Syracuse*, broeder van den Koning van Napels, is alhier aangekomen.

— Z. E. de minister van Financiën, onderrigt zijnde geworden, dat meer en meer vreemde koperen munten in omloop worden gebragt, heeft elk en een iegelijk gewaarschuwd, dat die munten geen' wettigen koers hebben, nog in het Rijk gangbaar zijn; dat niemand kan verpligt worden dezelve in betaling aan te nemen, en dat die mitsdien aan alle publieke kassen moeten worden uitgescholen en afgewezen; terwijl daartegen, tot voorziening in de behoefte, welke hier of daar aan Nederlandsche koperen munt mogt bestaan, de noodige schikkingen zijn gemaakt, dat de agenten van den rijkskassier, aan welke men zich tot dat einde zal aanmelden, tegen betaling in gouden of zilveren munt, zullen afgeven Nederlandsche centen en halve centen, mits de aanvraag geschiede voor niet minder dan tien gulden te gelijk.

AMSTERDAM 30. Aug. Het Engelsche stoomschip Archimedes, het eerste, hetwelk door de waterschroef wordt bewogen, en welks komst herwaarts vroeger is aangekondigd, is verleden donderdag in Texel en eergisteren avond ruim ten 5 ure, door het Noord-Hollandsche kanaal stoomende, voor deze stad gearriveerd, en na een paar malen met verwonderlijke snelheid zoowel vooruit als achteruit het Y te hebben bevaren, op stroom voor anker gaan liggen. Dit is hetzelfde vaartuig, hetwelk onlangs in 70 uren van Plymouth naar Oporto was gestoomd en nu laatstelijk bij de feesten te Antwerpen op de Schelde heeft gemanoeuvreerd.

UTRECHT 1. September.

Gisteren had de installatie plaats van den heer VAN DEN HAGEN VAN DEN HEUVEL, als raadsheer van het Provinciaal Geregtshof. De heer advokaat generaal deed zijn requisitoir met eene deftige en gepaste rede; waarop de heer president, in eene aanspraak, betamelijke hulde deed aan de nagedachtenis van den voor velen onvergetelijken VAN COOTH, wiens plaats door het nieuwe lid vervangen werd; en wees dezen op hem, tevens met eene hartelijke gelukwensching. De heer V. D. HEUVEL beantwoordde een en ander doelmatig, en nam daarop dadelijk zitting in de vergadering. Bijna alle toehoorders juichten in deze des Konings keuze toe, terwijl de waardigheid van het hof verhoogd wordt door een Lid, in wien regtschapenheid en edele deugd aan zuivere regtskennis en ondervinding is gepaard. Mogt 's mans opene plaats in de Regtbank even gelukkig vervuld en de keuze Zijner Maj. ook daarin toegejuicht worden.

— Heden is van hier naar Naarden vertrokken, de 1e en 2e kompagnien van het 1e bataillon der 10de Afdeeling Infanterie, tot aflossing van de 3e en 4e komp. van gemeld bataillon, die van daar alhier zijn terug gekomen.

— Met genoegen vernemen wij, dat morgen avond op het 12e en laatste zomer-concert voor dit saizoen, de groote nieuwe Symphonie van *Schubert*, de *Rheinfahrt*, militaire phantasie, en verscheidene choren, waaronder de cantate *de Toonkunst*, zullen worden uitgevoerd.

— Met genoegen kunnen wij melden, dat onze stadgenooten de heeren *J. T. Dolmans* en *D. de Leur* hebben aangenomen het voltooijen van het Grondwerk der 4 Lunetten, aan de vlakte van het Houtensche pad, voor de somma van *f* 20,400.

— Nopens de wanorden, welke te Maestricht hebben plaats gehad, verneemt men, dat dezelve zijn ontstaan door eenige inwoners, die de Joden hebben aangevallen en mishandeld. Er werd eene nieuwe sijnagoge ingewijd, en daartoe was militaire adsistentie verzocht. De Israëliten begaven zich van hunne oude naar de nieuwe sijnagoge, voorafgegaan van de muzijk. Hierover schijnen de inwoners ontevreden te zijn geweest, ten minste zij hebben de Joden aangevallen. De maréchaussee is tusschen beide moeten komen en heeft eenige personen gearresteerd.

Bijzondere Berigten.

»*Parijs* 30. *Aug*. De fondsen hebben geene veranderingen ondervonden, uit hoofde er geene ongerijmde en verontrustende geruchten meer verspreid worden. De 5 pCt. 113,50 à 70; 3 pCt. 80,15 à 20; Nap. 100,40; Sp. $25\frac{5}{8}$; Port. $22\frac{1}{2}$.

»Bij de terugkomst van den Koning van Bologne hebben eenige buitenlandsche gezanten hem geluk gewenscht, en onze dagbladen leggen den Koning antwoorden in den mond, welke bewijzen, dat hij zich wil doen gelden. Nopens Rusland zou Z. M. gezegd hebben, dat de Keizer hem en zijne familie steeds had beleedigd; dat hij zulks had veracht; maar als Z. K. M. Frankrijk durfde beleedigen, dat hij dan zijn pligt zou weten. De dagbladen verheugen zich hierover en meenen, dat Frankrijk genoegdoening over den hoon moet vragen, dat men zonder haar het verdrag van 15. Julij heeft gesloten. Men ontkent ook, dat Frankrijk zou verklaard hebben, gelijk in het *Memorandum* van 15. Julij wordt gezegd, dat zij zich niet tegen de uitvoering van dat verdrag zou verzetten; en vordert, dat het ministerie zich hierover zal verklaren.

»De gezant van Zweden aan ons hof heeft gisteren eene zamenkomst met den heer *Thiers* gehad; men verneemt over de zaak van prins *Louis Buonaparte*.

»Uit den Elzas schrijft men, dat Vieux-Brisac, welke plaats lang zonder bezetting is geweest, thans troepen in garnizoen heeft bekomen.

»Aan het ministerie van marine is een nieuw bureau gevormd, onder den naam van bureau der stoomschepen, onder bestuur van den commissaris *de Lasalle*.

»Uit Brest schrijft men van den 27. Aug.: »Er zijn nieuwe bevelen ontvangen, om de wapening der schepen te bespoedigen. De fregatten la Didon en la Minerve hebben troepen ingenomen en zijn bijna gereed; de brikken l'Adonis en la Badine moeten ten spoedigste gereed worden gemaakt."

181. Koninkl. Ned. Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

1ste Lijst. No. 17714 en 10408, elk *f* 1000.
2de Lijst. No. 7364, *f* 1500. en No. 8676, *f* 1000.

De prijzen der Fondsen waren den 31. Aug.

NEDERLANDEN.

Werk. schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{2}$ à 51. Dito 5 pCt. $99\frac{1}{4}$ à 100. Kansbilj. $22\frac{1}{2}$ à 23. Amort. Syndic. $4\frac{1}{2}$ pCt. $89\frac{3}{4}$ à $90\frac{1}{4}$. Idem $3\frac{1}{2}$ pCt. — à —. Dom. Losr. 5pCt. — à —. Hand. Maatsch. $4\frac{1}{2}$ pCt. $168\frac{3}{4}$ à 169. Dito 1835/37 $4\frac{1}{2}$ pCt. $100\frac{1}{4}$ à $100\frac{3}{4}$. Losr. 1837 5 pCt. 96 à $96\frac{1}{2}$. Leening 1837 5pCt. — à —. Haarl. Spoorw. $97\frac{1}{4}$ à $97\frac{3}{4}$. Rott. dito 96 à $96\frac{1}{2}$. Rijn $4\frac{1}{2}$ pCt. $97\frac{1}{4}$ à $97\frac{3}{4}$. Haarl. Meer 5 pCt. $102\frac{1}{2}$ à $102\frac{3}{4}$.

RUSLAND.

Rus. Obl. bij *H. et Co*. 5 pCt. $104\frac{3}{4}$ à $105\frac{1}{4}$. Dito $18\frac{28}{29}$. 5 pCt. $105\frac{1}{4}$ à $105\frac{3}{4}$. Cert. Inschr. $18\frac{31}{33}$ 5 pCt. $97\frac{3}{4}$ à 98. Inschr. op 't Grootb. 6 pCt. 69 à $69\frac{1}{2}$. Dito Cert. 6 pCt. $70\frac{1}{4}$ à $70\frac{3}{4}$.

OOSTENRIJK.

Obl. *Goll & C*. 5 pCt. — à —. Dito 4 pCt. — à —. Neg. Metall. 5 pCt. 104 à $104\frac{1}{2}$. Idem $2\frac{1}{2}$ pCt. — à —.

SPANJE *Ardoin* 5 pCt. $22\frac{1}{4}$ à $22\frac{3}{4}$.

UTRECHT, bij *L. E. BOSCH* & Co.